

BESLUT

SB 923/08

2008-12-08

Dnr: 758-762/08
och 800/08-20**SAKEN**

Gomorrön Sverige, SVT1, 2008-07-18, inslaget Nyhetspanelen om Sverigedemokraterna; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

Inslaget Nyhetspanelen handlade bland annat om att Sverigedemokraterna låg över fyraprocentsspärren till riksdagen i de senast publicerade opinionsundersökningarna. Panelen bestod av debattörerna Birger Schlaug, Peter Wolodarski och America Vera-Zavala. De diskuterade utifrån programledarens frågor om varför Sverigedemokraterna växer, hur partiet bör mötas och varför en debatt bör eller inte bör tas med Sverigedemokraterna.

America Vera-Zavala sa att ”Jag tillhör de som tycker att man inte ska prata speciellt mycket varken om dem eller med dem.”...”Men det som extremhögern alltid, det som extremhögern alltid gör det är ju att ljuga, och det är väldigt, väldigt svårt att gå in i en debatt mot liksom totala lögnar.” Programledaren sa i detta sammanhang: ”Men om man ljugar måste det finnas siffror som man alltså, det måste ju finnas sätt att avslöja de här lögnerna.” America Vera-Zavala svarade: ”Jo, men det är det som man alltid tror i den här medelklassens liksom fina värderingssamtal. Men det funkar ju inte riktigt så när de står och säger rena, rena lögnar till folk som vill höra de lögnerna...”

Birger Schlaug sa härefter: ”Ja, men det, det är ju lättare att stå och ljuga på ett torg, i Eslöv eller någonstans, eller Vingåker, än att stå och ljuga i TV där det finns motdebattörer som faktiskt är ganska pålästa, eller bör vara pålästa.”

Peter Wolodarski sa bland annat att Sverigedemokraterna älskar att vara ”underdog”, det vill säga att de älskar att kunna säga att alla ignorerar dem, att ingen vill debattera med dem och att ingen tar dem på allvar.

ANMÄLNINGARNA

Inslaget har anmälts av sex personer. De kritiserar huvudsakligen America Vera-Zavalas påstående om att Sverigedemokraterna ljuger och vänder sig mot att programledaren lät uttalandet stå oemotsagt. En av anmälarna kritiserar även att America Vera-Zavala kallade Sverigedemokraterna för extremhögern och att Peter Wolodarski sa att Sverigedemokraterna älskar rollen som underdog och anser att påståendena var felaktiga.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television anser att inslaget inte strider mot kravet på opartiskhet och anför följande. Gästerna i Nyhetspanelen är vana samhällsdebattörer, som ofta har en bakgrund i olika politiska partier, men som också gjort sig kända som fritänkare. Varje vecka väljer redaktionen ut en panel med utgångspunkten att de tre deltagarna ska ha olika infallsvinklar på de aktuella frågorna. Nyhetspanelen är alltså inte en fast panel, utan deltagarna och sammansättningen skiftar.

I diskussionen om Sverigedemokraterna förklarade America Vera-Zavala att hon tillhör dem som tycker att man inte ska prata speciellt mycket varken om eller med Sverigedemokraterna”. Något uttalande om att alla Sverige–demokrater är lögnare eller att partiet endast sprider lögnerna fanns inte i programmet. Programledarens uttalande ”Men om man ljuger måste det finnas siffror som man alltså, det måste ju finnas sätt att avslöja de här lögnerna” var inte ett påstående från programledaren utan en kritisk fråga till America Vera-Zavala som påstod att Sverigedemokrater ljuger. Något ställningstagande från programledaren förekom därför inte i inslaget.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Sveriges Television ska bedriva programverksamheten opartiskt och sakligt samt med hänsyn tagen till att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (5 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Kraven på opartiskhet och saklighet tillämpas enligt Granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget.

Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att de tre debattörerna i Nyhetspanelen var tillfälliga medverkande som gav uttryck för sina personliga åsikter om Sverigedemokraterna. Deras uttalanden strider inte i sig mot kraven på opartiskhet och saklighet i Sveriges Televisions sändningstillstånd. Det kan diskuteras om inte programledaren intog ett väl okritiskt förhållningssätt till America Vera-Zavalas flera gånger upprepade påståenden om att Sverigedemokraterna ljuger. Granskningsnämnden kan dock inte finna att programledarens sätt att agera under den direktsända diskussionen innebar ett ställningstagande i strid med kravet på opartiskhet.

Detta beslut har fattats av Kerstin Calissendorff, Jan-Erik Billinger, Per Frankelius (skiljaktig), Olle Lidbom, Annika Åhnberg, Henrik Jermsten och Pia Brandelius (skiljaktig) efter föredragning av Helena Söderman.

Den skiljaktiga meningen framgår av sidan 4.

På Granskningsnämndens vägnar

Kerstin Calissendorff

Helena Söderman

SKILJAKTIG MENING

Ledamöterna Per Frankelius och Pia Brandelius var skiljaktiga. Enligt deras mening borde beslutet under rubriken Granskningsnämndens bedömning ha följande lydelse.

Granskningsnämnden konstaterar att de tre debattörerna i Nyhetspanelen var tillfälliga medverkande som gav uttryck för sina personliga åsikter om Sverigedemokraterna. Deras uttalanden strider inte i sig mot kraven på opartiskhet och saklighet i Sveriges Televisions sändningstillstånd. Granskningsnämnden anser dock att America Vera-Zavalas flera gånger upprepade påståenden om att Sverigedemokraterna ljuger på något sätt borde ha ifrågasatts av programledaren. Genom att någon balansering av dessa uttalanden inte skedde strider inslaget mot kravet på opartiskhet.